



Styrelsen i Gunnarskogs Hästförsäkringsbolag. Från vänster: Royne Engblom, Roland Algesten, Bror Magnusson, Yngve Nilsson, Per-Olov Ålander (ordförande), Per-Olov Johansson och Rune Johansson.

# Hästförsäkringsbolag i Gunnarskog 100 år!

Hästen har sedan urminnes tider alltid betraktats som det värdefullaste på gården. Han har varit människans trogne vän och tjänare i årtusenden. Även i våra dagar efter traktornas drygt fyrtioåriga segrtåg används hästen i viss omfattning både i jordbruk och skogsbruk. Speciellt i det senare torde det inom överskådlig tid vara omöjligt att slå ut havremotorn.

I skogrika socknar finns därfor arbetshästen kvar och Gunnarskog i västra Värmland är just ett exempel på detta. Här har man eget hästförsäkringsbolag och vid årsmötet den 5 maj var det precis 100 år sedan detta bildades. Det var nämligen år 1888 som några framsynta personer tog initiativet till Gunnarskogs Hästförsäkringsbolag. Man var överens om den trygghet en försäkring innebar. Hästen är många gånger ett ömtåligt djur och att mista honom utan någon form av ersättning kunde betyda rena katastro-

fen för ägaren.

Förste ordföranden var Magnus Matsson, Treskog, som kvarstod till år 1900. Därefter Johan Matsson, Arbotten 1906, Anders Olsson, Gårdsås 1929, Magnus Olsson, Gårdsås 1948, Bror Nordling, Stommen 1968 och Ragnar Ålander, Arbotten till 1987. Nuvarande ordförande är Per-Olov Ålander, Arbotten.

## Välbesökt möte

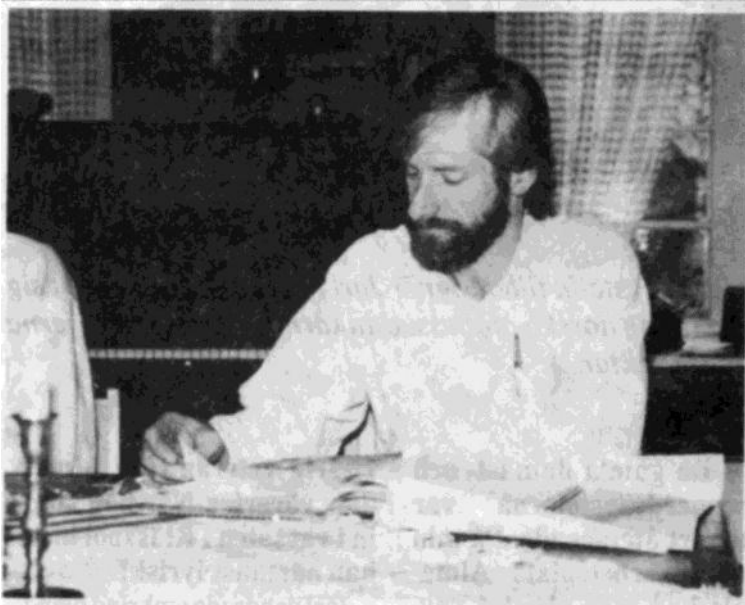
Årsmötet var talrikt besökt och en gemytlig stämning rådde. Naturligtvis diskuterades det häst och huvudämnet för kvällen var hästhandlare i Skandinavien i allmänhet och i Västvärmland i synnerhet. På den tiden då hästen användes allmänt var handeln helt nödvändig som en länk mellan uppfödare och brukare. Forna tiders hästhandlare var yrkesmän med ett levande hästintresse och som kunde sin branch. De hade en fast kundk-

rets och gjorde vår hästavel stor nytta.

I Norge hade vi Magnus Bruflatten, Markus Lekvann, Ole Mellby och senare tiders Ragnvald Humborstad och Olaf Lefdahl. Och naturligtvis kungen själv - Lars Laumb. Han är mannen som samtidigt ägt de flesta hästarna. Vid några tillfällen upp till tusen hästar. Laumben var varje år på Hamarsmarten för att köpa upp hästar. Alltid handlade han till sig en anseelig mängd och "lommeboka var stinn".

## Naturlig fallenhet

Värmlänningen har haft en naturlig fallenhet för hästhandel. Kanske beror det på hans slagfärdighet och förmåga att i befärgda ordalag lovprisa sin vara. Speciellt i Jösse härad figurerade många färgstarka representanter för hästhandlarskrået. Många kommer säkert ihåg Harmyringen, Pär i



*Ordföranden i Gunnarskogs Hästförsäkringsbolag, Per-Olov Ålander, Årbotten.*

Rud och självklart Västvärmlands egen storhästhandlare Gösta Persson i Degerängen. Han är med säkerhet den som förmedlat de flesta dragarna till skogsbruket. Och i Gunnarskog har det största antalet hamnat.

Den berömda Edatrion Dolarn, Edgren och Frykblom nämndes också. Tre legendarer vilkas bravader alltid kommer att sysselsätta folkfantasin.

Eda har för övrigt varit ovanligt välförsett med hästhandlare och vi får inte glömma Schönnes-Emil, Nyberg och Aron.

Gunnarskog har alltid varit en hästrik socken. I äldre stamböcker återfinner man ovanligt många hästar hemmahörande i Gunnarskog. Premierade hingstar var uppställda i skilda delar av den vidsträckta socknen. Man kan säga att Gunnar-

skog är ett Värmland i miniatyr. De bördiga jordbruksbygderna Årbotten och Gårdsås i söder avlöses med mera skogbeväxta hemman. Och längst i norr det äldsta och traditionsrikaste nämligen Bortan med en av de vanligaste digerdösnamnerna knuten till sitt namn. Bortan är också det till ytan största hemmanet i hela Jösse härad.

#### **Kulmen nåddes 1920**

Den första hästen försäkrades till en summa av 160 kronor. Redan år 1890 var antalet hästar uppe i 223 vilkas sammanlagda försäkringsvärde belöpte på 40 000 kr. Kulmen nåddes 1920 med 378 hästar. Sedan skedde en minskning men ännu så sent som 1961 fanns 137 inskrivna till ett värde på 301 000 kr. Dagens antal är 34 som måste anses vara en hög siffra.

Med den hästkultur som råder i Gunnarskog har ardenern och nordsvensken sin givna framtid. En förnämlig hingst av vardera rasern står uppställd i socknen. Och med det goda stomaterial som finns tillgängligt kan man fastslå att aveln vilar på en stark grund.

**Detlof Hector**